

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism ändras.

Syftet med propositionen är att korrigera de brister som upptäckts i det nationella genomförandet av fjärde och femte penningtvättsdirektivet. Dessutom föreslås det att lagen ändras också på grund av nationella behov av lagändringar.

I propositionen korrigeras och kompletteras bestämmelserna om internationella organisationers betydande offentliga uppdrag i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. I propositionen korrigeras också bemyndigandet i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism att utfärda förordning av statsrådet med närmare bestämmelser om de betydande offentliga uppdrag som avses i lagen.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft våren 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
2 Nuläge och bedömning av nuläget.....	3
3 Målsättning	3
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	5
4.1 De viktigaste förslagen.....	5
4.1.1 Betydande offentliga uppdrag i en internationell organisation eller vid en internationell organisations verksamhetsställe.....	5
4.1.2 Bemyndigande att utfärda förordning om betydande offentliga uppdrag	5
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	5
4.2.1 Ekonomiska konsekvenser	5
4.2.1.1 Konsekvenser för hushållen	5
4.2.1.2 Konsekvenser för företagen	6
4.2.1.3 Konsekvenser för de internationella organisationerna	6
4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna	7
4.2.2.1 Konsekvenser för alla övervakare	7
4.2.2.2 Konsekvenser för utrikesministeriet och finansministeriet	7
4.2.3 Andra konsekvenser för människor och samhälle.....	7
4.2.3.1 Konsekvenser för dataskyddet	7
4.2.3.2 Konsekvenser för brottsförebyggande och trygghet samt för förhindrandet av penningtvätt och av finansiering av terrorism	8
5 Remissvar	8
6 Specialmotivering	8
6.1 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism	8
7 Bestämmelser på lägre nivå än lag	11
8 Ikraftträdande.....	11
9 Verkställighet och uppföljning	12
10 Förhållande till andra propositioner.....	12
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	12
LAGFÖRSLAG	14
1. Lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	14
BILAGA	16
PARALLELLTEXT	16
1. Lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism.....	16

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

År 2017 genomfördes den nationella reglering som förutsätts i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/60/EG och kommissionens direktiv 2006/70/EG (nedan *fjärde penningtvättsdirektivet*). Det fjärde penningtvättsdirektivet genomfördes nationellt bland annat genom lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017, nedan *penningtvättslagen*) och lagen om centralen för utredning av penningtvätt (445/2017).

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/843 om ändring av direktiv (EU) 2015/849 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism, och om ändring av direktiven 2009/138/EG och 2013/36/EU (nedan *femte penningtvättsdirektivet*) har genomförts nationellt genom lagen om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton (571/2019), lagen om tillhandahållare av virtuella valutor (572/2019) samt ändringar i bland annat penningtvättslagen.

I det nationella genomförandet av fjärde och femte penningtvättsdirektivet har det upptäckts brister som gäller internationella organisationers betydande offentliga uppdrag. Dessutom finns det ett nationellt behov att ändra penningtvättslagen i fråga om bemyndigandet att utfärda förordning av statsrådet med närmare bestämmelser om de i lagen avsedda betydande offentliga uppdragen.

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

2 Nuläge och bedömning av nuläget

Enligt artikel 20a.1 i femte penningtvättsdirektivet ska varje medlemsstat utfärda och uppdatera en förteckning som anger exakt vilka funktioner som enligt nationella lagar och andra författningar betecknas som viktiga offentliga funktioner för tillämpning av artikel 3.9. Medlemsstaterna ska kräva att varje internationell organisation som är ackrediterad inom deras territorium utfärdar och uppdaterar en förteckning över viktiga offentliga funktioner vid den internationella organisationen för tillämpning av artikel 3.9. Dessa förteckningar ska sändas till kommissionen och får offentliggöras. I Finlands svenska lagstiftning motsvaras begreppet ”viktiga offentliga funktioner” av begreppet ”betydande offentliga uppdrag”. Artikel 20a har genomförts nationellt genom en lag om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (573/2019). Till 1 kap. 4 § i penningtvättslagen fogades ett nytt 2 mom. enligt vilket närmare bestämmelser om de betydande offentliga uppdrag som avses i 1 mom. 11 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet. Enligt förarbetena var det inte motiverat att upprätthålla förteckningen på lagnivå på grund av att den är detaljerad och behöver uppdateras. Avsikten var att förordningen skulle omfatta både nationellt betydande offentliga uppdrag och internationella organisationers betydande offentliga uppdrag. (Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ett övervakningssystem för bank- och betalkonton och till vissa lagar som har samband med den, RP 167/2018 rd, s. 94).

I statsrådets förordning om betydande offentliga uppdrag som avses i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (610/2019, nedan *PEP-förordningen*) föreskrivs det om de betydande offentliga uppdrag som avses i 1 kap. 4 § 11 punkten i penningtvättslagen, i fråga om vilka den som har eller har haft uppdraget betraktas som en person i politiskt utsatt

ställning. I 11 § 1 mom. i förordningen definieras internationell sammanslutning. I 2 mom. finns en noggrannare förteckning över de internationella sammanslutningar som avses i 1 mom.

Brister har upptäckts i det nationella genomförandet av artikel 20a.1 i femte penningtvättsdirektivet. Vid genomförandet har begreppet ackrediterad internationell organisation i femte penningtvättsdirektivet inte beaktats tillräckligt. Dessutom ska PEP-förordningen ändras så att den omfattar internationella organisationers betydande offentliga uppdrag endast till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag, det vill säga i Finland ackrediterade internationella organisationers betydande offentliga uppdrag. Dessa omständigheter förutsätter en ändring av penningtvättslagen. Dessutom ska varje i Finland ackrediterad internationell organisation upprätta och uppdatera en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationen. Bestämmelser om denna skyldighet bör utfärdas genom lag. Som det konstateras ovan, fogades i samband med det nationella genomförandet av artikel 20a.1 i femte penningtvättsdirektivet till 1 kap. 4 § i penningtvättslagen ett nytt 2 mom., som innehåller ett bemyndigande att utfärda förordning. Enligt bemyndigandet utfärdas närmare bestämmelser om de betydande offentliga uppdrag som avses i 1 mom. 11 punkten genom förordning av statsrådet. Utöver bestämmelser om betydande offentliga uppdrag, finns det i den gällande PEP-förordningen bestämmelser om politiska partier i 4 § 1 mom., om helt statsägda företag i 10 § 1 mom. och om internationella sammanslutningar i 11 § 1 och 2 mom. På grund av den delreform av penningtvättslagstiftningen som gjordes till följd av regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och 3 och 20 b § i lagen om Finansinspektionen (RP 236/2021 rd) och regeringens proposition till riksdagen om komplettering av regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och 3 och 20 b § i lagen om Finansinspektionen (RP 236/2021 rd) (RP 323/2022 rd), ska PEP-förordningen ändras så att definitionen av helt statsägda företag ändras och definitioner av företag som är majoritetsägda av staten och statliga affärsverk fogas till förordningen. Definitionen av internationella sammanslutningar ska också ändras utifrån artikel 20a.1 i femte penningtvättsdirektivet. På grund av detta föreslås det att de frågor som är avsedda att regleras i förordning förtydligas genom att ändra bemyndigandet att utfärda förordning.

3 Målsättning

Syftet med propositionen är att ändra penningtvättslagen så att den bättre motsvarar fjärde och femte penningtvättsdirektivet och därmed att komplettera genomförandet av direktiven. Syftet med propositionen är också att ingripa i nationella behov av lagändringar.

Syftet med propositionen är att korrigera och komplettera bestämmelserna i penningtvättslagen om internationella organisationers betydande offentliga uppdrag. Ett ytterligare syfte är att korrigera bemyndigandet att utfärda förordning i 1 kap. 4 § 2 mom. i penningtvättslagen.

Syftet med propositionen är att effektivisera förhindrandet av penningtvätt och finansiering av terrorism och att stödja utredningen och avslöjandet av penningtvätt och finansiering av terrorism samt att därigenom öka den samhällsliga stabiliteten och skydda det finansiella systemet mot missbruk.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

4.1.1 Betydande offentliga uppdrag i en internationell organisation eller vid en internationell organisations verksamhetsställe

I denna proposition föreslås det att 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j ändras så att begreppet internationell sammanslutning ändras till begreppet internationell organisation. I den gällande bestämmelsen är begreppet internationell sammanslutning också skrivet i plural. Enligt förslaget används begreppet internationell organisation i singular i underpunkten.

Därtill föreslås det att 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j ändras så att underpunkten tillämpas förutom på direktörer, biträdande direktörer och styrelseledamöter i en internationell organisation också på ledamöter i organ som motsvarar styrelsen.

I propositionen föreslås det också att den finska språkdräkten i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j i penningtvättslagen ändras. Enligt den underpunkten avses med person i politiskt utsatt ställning en fysisk person som har betydande offentliga uppdrag som direktör, biträdande direktör eller styrelseledamot i en internationell sammanslutning. I den finska språkdräkten ändras ordet ja till ordet tai. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

I propositionen föreslås det därtill att 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j ändras så att betydande offentliga uppdrag också är uppdragen som direktör, biträdande direktör och styrelseledamot vid en internationell organisations verksamhetsställe.

I propositionen föreslås det bestämmelser i penningtvättslagen om den internationella organisationens skyldighet att upprätta och uppdatera en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationens verksamhetsställe i Finland. Dessutom föreslås det att den internationella organisationen ska lämna en uppdaterad förteckning till utrikesministeriet. Utrikesministeriet lämnar å sin sida den uppdaterade förteckningen utan obefogat dröjsmål till finansministeriet.

4.1.2 Bemyndigande att utfärda förordning om betydande offentliga uppdrag

I propositionen föreslås det att bemyndigandet att utfärda förordning i 1 kap. 4 § 2 mom. i penningtvättslagen ändras så att närmare bestämmelser om de betydande offentliga uppdrag som avses i 1 mom. 11 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag. Dessutom ändras bemyndigandet att utfärda förordning så att det genom förordning också kan utfärdas närmare bestämmelser om de organisationer som avses i 1 mom. 11 punkten där betydande offentliga uppdrag sköts, till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

4.2.1 Ekonomiska konsekvenser

4.2.1.1 Konsekvenser för hushållen

I propositionen föreslås det att definitionen av internationell sammanslutning som ingår i 11 § i PEP-förordningen ändras. Denna ändring ingår endast i motiveringen till propositionen och den

egentliga ändringen av definitionen genomförs genom att ändra definitionen i PEP-förordningen. Ändringen av definitionen av internationell organisation ökar antalet internationella organisationer som omfattas av lagens tillämpningsområde och därmed utvidgas definitionen av person i politiskt utsatt ställning.

Dessutom föreslås det att definitionen av person i politiskt utsatt ställning i internationella organisationer utvidgas så att den också gäller ledamöter i organ som motsvarar styrelsen.

I propositionen begränsas förteckningen över betydande offentliga uppdrag i internationella organisationer till att enligt femte penningtvättsdirektivet gälla endast internationella organisationers verksamhetsställen i Finland. I nuläget är betydande offentliga uppdrag enligt 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j i penningtvättslagen direktör, biträdande direktör eller styrelseledamot i en internationell sammanslutning. Närmare bestämmelser om betydande offentliga uppdrag finns i PEP-förordningen, där definitionen av internationell sammanslutning i 11 § inte har begränsats till internationella organisationer med verksamhetsställe i Finland. Som en följd av den föreslagna ändringen av penningtvättslagen föreslås det att den förordningen ändras så att det i 11 § i förordningen räknas upp de betydande offentliga uppdragen vid de internationella organisationernas verksamhetsställen i Finland, enligt de förteckningar som organisationerna utarbetar. Ändringen begränsar eventuellt definitionen av inhemska personer i politiskt utsatt ställning. De personer som inte omfattas av definitionen av inhemsk person i politiskt utsatt ställning kan ändå efter ändringen vara en utländsk person i politiskt utsatt ställning, om personen är utomlands verksam som direktör, biträdande direktör, ledamot i styrelsen eller något motsvarande organ i en internationell organisation eller vid en internationell organisations verksamhetsställe som omfattas av bestämmelsen, eller är familjemedlem eller medarbetare till en sådan person.

Förslaget i propositionen har således konsekvenser för sådana hushåll i vilka det ingår en person i politiskt utsatt ställning, familjemedlemmar till personer i politiskt utsatt ställning eller medarbetare till personer i politiskt utsatt ställning. På personer i politiskt utsatt ställning och deras familjemedlemmar och på medarbetare till personer i politiskt utsatt ställning tillämpas skärpta åtgärder för kundkontroll enligt 3 kap. 10 § 1 mom. 1 punkten och 13 § i penningtvättslagen. Genom statsrådets förordning om åtgärder för kundkontroll och om riskfaktorer vid förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (929/2021) har närmare bestämmelser utfärdats om skärpta åtgärder för kundkontroll.

De skärpta åtgärderna för kundkontroll gäller till exempel identifiering av kunden, kontroll av kundens identitet och behandling av personuppgifter i samband med dessa. Skärpta åtgärder för kundkontroll förutsätter att den rapporteringsskyldiga tillämpar ett särskilt omsorgsfullt förfarande, vilket bland annat innebär en mer omfattande utredning och dokumentation om kundens verksamhet och användning av tjänsterna än normalt. Detta kan ha indirekta ekonomiska konsekvenser för hushållen. Ur kundens synvinkel kan detta innebära att tillgången till tjänster fördröjs, vilket kan medföra kostnader för kunden. Dessutom kan kunden själv bli tvungen att bekosta mer omfattande utredningar och dokumentation.

4.2.1.2 Konsekvenser för företagen

Det bedöms att förslagen i propositionen som gäller internationella organisationers betydande offentliga uppdrag har konsekvenser för rapporteringsskyldigheten enligt penningtvättslagen. Som kunder till rapporteringsskyldiga omfattas personer som sköter betydande offentliga uppdrag, det vill säga personer i politiskt utsatt ställning och deras familjemedlemmar och medarbetare, av skärpta åtgärder för kundkontroll enligt 3 kap. 13 § i penningtvättslagen. Det här

kräver att den rapporteringsskyldiga tillämpar ett särskilt omsorgsfullt förfarande i kundförhållandet. Förslaget förutsätter funktionella och datatekniska ändringar för de rapporteringsskyldiga, och därför bör tillräcklig övergångstid reserveras för genomförandet av ändringarna i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j i penningtvättslagen.

4.2.1.3 Konsekvenser för de internationella organisationerna

Enligt propositionens förslag om internationella organisationers betydande offentliga uppdrag ska internationella organisationer vara skyldiga att upprätta och uppdatera en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationens verksamhetsställe i Finland. Förslaget bedöms ha konsekvenser för de internationella organisationer som ska upprätta och uppdatera förteckningarna i fråga. Förslaget ökar organisationernas administrativa börda och medför administrativa kostnader för dem. Dessa konsekvenser kan dock bedömas vara små eftersom det inte är fråga om någon tung förpliktelse och antalet internationella organisationer som omfattas av den är litet¹.

4.2.2 Konsekvenser för myndigheterna

4.2.2.1 Konsekvenser för alla övervakare

De förslag i propositionen som gäller internationella organisationers betydande offentliga uppdrag bedöms ha konsekvenser för de övervakare som avses i penningtvättslagen. Förslaget förutsätter att övervakarna gör ändringar i verksamheten. De förändringar som förutsätts kan dock bedömas ha ringa konsekvenser.

4.2.2.2 Konsekvenser för utrikesministeriet och finansministeriet

Enligt förslaget ska en internationell organisation till utrikesministeriet lämna en uppdaterad förteckning över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationens verksamhetsställe i Finland. Utrikesministeriet lämnar i sin tur förteckningen till finansministeriet. PEP-förordningen föreslås innehålla en uppställning baserad på förteckningarna över betydande offentliga uppdrag vid internationella organisationers verksamhetsställen i Finland. Uppställningen i PEP-förordningen bör ändras när en uppdaterad förteckning lämnas till finansministeriet. Förslaget ökar således den administrativa bördan hos utrikesministeriet och finansministeriet.

4.2.3 Andra konsekvenser för människor och samhälle

4.2.3.1 Konsekvenser för dataskyddet

I propositionen föreslås det att definitionen av person i politiskt utsatt ställning ändras så att definitionen av inhemska personer som har ett betydande offentligt uppdrag i en internationell organisation eventuellt blir snävare. Det innebär att de skärpta åtgärderna för kundkontroll minskar. Det är dock möjligt att de skärpta åtgärderna för kundkontroll som helhet kvarstår, om personerna efter ändringen anses vara utländska personer i politiskt utsatt ställning. Till följd av ändringen antingen minskar eller kvarstår de skärpta åtgärderna för kundkontroll. Skyddet av

---

¹Vid den tidpunkt propositionen utarbetades fanns det tio internationella organisationer med verksamhetsställen i Finland (Utrikesministeriet: Representation of international organisations in Finland. Åtkomstsätt <https://um.fi/representation-of-international-organisations-in-finland>).

kundernas personuppgifter och skyddet för privatlivet kan därför i detta avseende anses bli bättre eller förbli oförändrat.

I propositionen föreslås också att definitionen av internationell organisation ändras från den definition av internationella sammanslutningar som finns i 11 § 1 mom. i PEP-förordningen. Denna ändring ingår endast i motiveringen till denna proposition och den egentliga ändringen av definitionen genomförs genom att ändra definitionen i PEP-förordningen. Ändringen av definitionen av internationell organisation ökar antalet internationella organisationer som omfattas av lagens tillämpningsområde och på detta sätt utvidgas definitionen av person i politiskt utsatt ställning. Därtill föreslås det att definitionen av person i politiskt utsatt ställning i internationella organisationer i penningtvättslagen utvidgas så att den också gäller ledamöter i organ som motsvarar styrelsen. De föreslagna ändringarna innebär att de skärpta åtgärderna för kundkontroll utvidgas jämfört med gällande bestämmelser, vilket minskar skyddet för kundens personuppgifter och privatliv.

4.2.3.2 Konsekvenser för brottsförebyggande och trygghet samt för förhindrandet av penningtvätt och av finansiering av terrorism

De ändringar som gäller betydande offentliga uppdrag i internationella organisationer och vid internationella organisationers verksamhetsställen i Finland främjar förhindrandet av penningtvätt bland annat i situationer där en person som sköter ett betydande offentligt uppdrag i en internationell organisation eller vid en internationell organisations verksamhetsställe, eller personens familjemedlem eller medarbetare, försöker dölja ursprunget till medel som skaffats genom exempelvis korrupktion eller på något annat olagligt sätt.

5 Remissvar

6 Specialmotivering

6.1 Lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

1 kap. Allmänna bestämmelser

4 §. Definitioner. Det föreslås att 1 mom. *11 punkten underpunkt j* ändras så att begreppet internationell sammanslutning som använts i punkten ändras till begreppet internationell organisation. Syftet med ändringen är att förtydliga bestämmelserna i penningtvättslagen. I den engelska versionen av det femte penningtvättsdirektivet används begreppet *international organisation*, vilket avser uttryckligen en internationell organisation, som är ett snävare begrepp än internationell sammanslutning.

I den gällande underpunkten är internationell sammanslutning skrivet i plural. Enligt förslaget används begreppet internationell organisation i singular i underpunkten. Syftet med ändringen är att förtydliga bestämmelsen i fråga eftersom det när det är skrivet i plural kan uppfattas så, att för att uppfylla definitionen av person i politiskt utsatt ställning förutsätts personen ha ett betydande offentligt uppdrag i flera internationella organisationer än en.

Det föreslås också att 1 mom. *11 punkten underpunkt j* ändras så att definitionen av en person i politiskt utsatt ställning i en internationell organisation också gäller en ledamot i ett organ som motsvarar en styrelse. Ändringen är en följd av det fjärde penningtvättsdirektivet där man enligt artikel 3.9 h i direktivet med ”person i politiskt utsatt ställning” avser en fysisk person som innehar eller har innehaft viktiga offentliga poster, bland annat direktörer, biträdande direktörer, styrelseledamöter och innehavare av liknande poster i en internationell organisation. I Finlands

svenska lagstiftning motsvaras begreppet ”viktiga offentliga poster” av begreppet ”betydande offentliga uppdrag”. I den engelska versionen används termen *board* för styrelse, vilket också kan översättas med direktion.

Det föreslås vidare att 1 mom. 11 punkten underpunkt j ändras så att ordet ”ja” i den finska språkdräkten ändras till ordet ”tai”. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten. Enligt en ordagrann tolkning av den finska språkdräkten av den gällande definitionen kan det förutsättas att personen samtidigt ska vara direktör, biträdande direktör och styrelseledamot i en internationell organisation för att anses vara en person i politiskt utsatt ställning. Avsikten med definitionen är dock att den ska täcka alla dessa roller också separat, och därför ska ordet ”ja” i den finska språkdräkten ändras till ordet ”tai”.

Det föreslås att 1 mom. 11 punkten underpunkt j också ändras så att betydande offentliga uppdrag också är uppdragen som direktör, biträdande direktör och styrelseledamot vid en internationell organisations verksamhetsställe. Ändringen grundar sig på artikel 20a.1 i femte penningtvättsdirektivet enligt vilken medlemsstaterna ska kräva att varje internationell organisation som är ackrediterad inom deras territorium utfärdar och uppdaterar en förteckning över viktiga offentliga funktioner vid den internationella organisationen för tillämpning av artikel 3.9.

Det femte penningtvättsdirektivet innehåller ingen definition av internationell organisation eller ackrediterad internationell organisation. I internationell rätt finns ingen etablerad definition av internationell organisation. För att utarbeta definitionen av internationell organisation i denna proposition har rättslitteratur som behandlar ämnet utnyttjats för att definitionen ska vara tillräckligt omfattande (bl.a. Sands Q.C., Philippe & Klein, Pierre: *Bowett 's Law of International Institutions*, s. 15–16. Sixth Edition 2009. Sweet & Maxwell).

Således är en internationell organisation som avses i bestämmelsen en organisation

- 1) vars medlemmar består av stater eller andra internationella organisationer,
- 2) som har upprättats genom ett fördrag eller ett annat instrument som regleras i internationell rätt,
- 3) som har en självständig vilja som är fristående från dess medlemmar,
- 4) som är en juridisk person.

Definitionen skiljer sig från definitionen av internationell sammanslutning i 11 § 1 mom. i PEP-förordningen. Den definitionen är härledd från rekommendationerna för definition av internationella organisationer som gavs år 2012 av arbetsgruppen för finansiella åtgärder (Financial Action Task Force), som lyder under organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling OECD. Definitionen i fråga kan dock anses vara för snäv eftersom den utesluter en del av de internationella organisationerna. Det är inte motiverat att utanför tillämpningsområdet för bestämmelsen lämna sådana internationella organisationer som inte har upprättats genom fördrag mellan stater, eller sådana organisationer som i staterna behandlas som institutionella enheter med ekonomiska intressen. Förutsättningen enligt vilken organisationerna ska kunna erkännas i de stater där de är verksamma, kan anses ha en otydlig betydelse.

I Finland används begreppet ackreditering allmänt endast i samband med ackreditering av chefer för en diplomatisk beskickning. Således är det motiverat att använda ett annat begrepp än ackreditering i detta sammanhang. Enligt förslaget används i bestämmelsen begreppet ”inter-

nationell organisations verksamhetsställe” i stället för ”internationell organisation som är ackrediterad”. Enligt förslaget avses med en internationell organisations verksamhetsställe ett sådant verksamhetsställe om vars ställning den internationella organisationen och staten har ingått en överenskommelse om verksamhetsställe. Verksamhetsstället ska dessutom ligga i en stat med vilket den internationella organisationen har ingått en överenskommelse om verksamhetsställe.

Enligt artikel 20a.1 i femte penningtvättsdirektivet förutsätts det, för att en person ska anses vara en person i politiskt utsatt ställning enligt 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j, att personen har ett betydande offentligt uppdrag vid en internationell organisations verksamhetsställe i medlemsstaten i fråga. En person kan vara en sådan person i politiskt utsatt ställning i en internationell organisation som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j i penningtvättslagen också om han eller hon har ett betydande offentligt uppdrag i en internationell organisation utanför Europeiska unionen, som saknar verksamhetsställe.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att de närmare bestämmelser om betydande offentliga uppdrag som avses i 1 mom. 11 punkten som utfärdas genom förordning av statsrådet ska gälla inhemska betydande offentliga uppdrag. Den gällande PEP-förordningen omfattar både betydande offentliga uppdrag på nationell nivå och internationella organisationers betydande offentliga uppdrag (RP 167/2018 rd, s. 94). Genom förslaget ändras förordningen så att den omfattar endast inhemska betydande offentliga uppdrag också när det gäller internationella organisationer.

Det föreslås vidare att 2 mom. ändras så att bemyndigandet att utfärda förordning ska möjliggöra utfärdande av närmare bestämmelser genom förordning av statsrådet också om de organisationer som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten i penningtvättslagen, där betydande offentliga uppdrag sköts till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag. Begreppet organisation omfattar i bestämmelsen alla sådana organisationer där betydande offentliga uppdrag sköts. Till denna del föreslås det att bemyndigandet skrivs i formen får närmare bestämmelser utfärdas, eftersom förordningen inte innehåller närmare bestämmelser om alla de organisationer som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten i penningtvättslagen där inhemska betydande offentliga uppdrag sköts.

Bemyndigandet att utfärda förordning har fogats till penningtvättslagen genom lagen om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (573/2019). Ekonomiutskottet föreslog inte i sitt betänkande ändringar i bestämmelsen om bemyndigande att utfärda förordning. Den föreslagna ändringen innebär en formell utvidgning av bemyndigandet att utfärda förordning. I den gällande PEP-förordningen föreskrivs det dock i 4 § 1 mom. om politiska partier, i 10 § 1 mom. om helt statsägda företag och i 11 § 1 och 2 mom. om internationella sammanslutningar. Till följd av förslaget bör begreppet internationell sammanslutning i förordningen ändras. Dessutom bör förordningen ändras på grund av det fjärde penningtvättsdirektivet och nationella behov av lagändringar. Då bör definitionen i förordningen av ett helt statsägt företag ändras och definitioner av företag som är majoritetsägt av staten och statligt affärsverk fogas till förordningen. Ändringen av bemyndigandet att utfärda förordning förtydligar vilka frågor som är avsedda att regleras med förordning.

3 kap. **Kundkontroll**

13 b §. *Skyldighet för internationella organisationer att upprätta en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid organisationens verksamhetsställe i Finland.* Det föreslås att det till 3 kap. i penningtvättslagen fogas en ny 13 b § med bestämmelser om internationella organisationers skyldighet att upprätta och uppdatera en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationens verksamhetsställe i Finland. Ändringen grundar sig på artikel 20a.1 i femte penningtvättsdirektivet enligt vilken medlemsstaterna ska kräva att varje

internationell organisation som är ackrediterad inom deras territorium utfärdar och uppdaterar en förteckning över viktiga offentliga funktioner vid den internationella organisationen för tillämpning av artikel 3.9.

I samband med specialmotiveringen till 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j definieras det vad som avses med internationell organisation och ackrediterad internationell organisation. Eftersom den föreslagna 13 b § dock ska gälla endast i Finland ackrediterade internationella organisationer föreslås det att det i bestämmelsen för en internationell organisation som är ackrediterad inom territoriet används begreppet internationell organisations verksamhetsställe i Finland. Enligt förslaget avses med en internationell organisations verksamhetsställe i Finland ett verksamhetsställe i en internationell organisation om vars ställning den internationella organisationen och Finland har ingått en överenskommelse om verksamhetsställe. Dessutom ska verksamhetsstället finnas i Finland.

I paragrafen föreskrivs det därtill om den internationella organisationens skyldighet att till utrikesministeriet lämna en uppdaterad förteckning över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationens verksamhetsställe i Finland. Enligt förslaget lämnas förteckningarna till utrikesministeriets protokolltjänster, eftersom protokolltjänsterna också sköter andra kontakter med de internationella organisationerna i fråga om deras praktiska verksamhet och verkställandet av överenskommelser om verksamhetsställen.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om utrikesministeriets skyldighet att utan obefogat dröjsmål lämna de förteckningar som avses i 1 mom. till finansministeriet.

7 Bestämmelser på lägre nivå än lag

I propositionen föreslås det att definitionen av personer i politiskt utsatt ställning i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j i penningtvättslagen ändras. Det föreslås också att en ny 13 b § fogas till 3 kap. i penningtvättslagen, med bestämmelser om en internationell organisations skyldighet att upprätta och uppdatera en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid organisationens verksamhetsställe i Finland. På grund av dessa ändringar föreslås det att bestämmelserna om internationella sammanslutningar i PEP-förordningen ändras så att begreppet internationell sammanslutning ändras till begreppen internationell organisation och internationell organisations verksamhetsställe i Finland. Också definitionen av internationell sammanslutning i förordningen bör ändras och i förteckningen över betydande offentliga uppdrag i internationella organisationer bör den föreslagna ändringen i propositionen beaktas, genom vilken definitionen av en person i politiskt utsatt ställning i en internationell organisation ändras till att också gälla en ledamot i ett organ som motsvarar en styrelse. Det föreslås att till förordningen fogas en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid internationella organisationers verksamhetsställen i Finland.

I propositionen föreslås dessutom en ändring av bemyndigandet att utfärda förordning i 1 kap. 4 § 2 mom. i penningtvättslagen. Enligt det gällande bemyndigandet att utfärda förordning utfärdas närmare bestämmelser om de betydande offentliga uppdrag som avses i 1 mom. 11 punkten genom förordning av statsrådet. Till följd av ändringen föreskrivs det i förordningen om betydande offentliga uppdrag endast till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag. Dessutom får närmare bestämmelser utfärdas genom förordning av statsrådet också om sådana organisationer där betydande offentliga uppdrag sköts som avses i 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten i penningtvättslagen, till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag. I den gällande PEP-förordningen föreskrivs det i 4 § 1 mom. om politiska partier, i 10 § 1 mom. om helt statsägda företag och i 11 § 1 och 2 mom. om internationella sammanslutningar. På grund av förslaget bör dock begreppet internationell sammanslutning i förordningen

ändras. Dessutom bör förordningen ändras på grund av det fjärde penningtvättsdirektivet och nationella behov av lagändringar. Då bör definitionen i förordningen av ett helt statsägt företag ändras och definitioner av företag som är majoritetsägt av staten och statligt affärsverk fogas till förordningen. Ändringen av bemyndigandet att utfärda förordning förtydligar vilka frågor som är avsedda att regleras genom förordning.

8 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft våren 2024.

9 Verkställighet och uppföljning

Lagens funktion följs upp av finansministeriet och inrikesministeriet bland annat utifrån diskussioner som förs inom ramen för de nationella arbetsgrupperna för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism och diskussioner med centrala aktörer för förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism. Särskilt de tillsynsmyndigheter och advokatföreningen som enligt 7 kap. 1 § i penningtvättslagen ska utöva tillsyn har möjlighet att vid utförandet av tillsynsuppgifterna observera hur lagändringarna påverkar verkställigheten av bestämmelserna samt hur bestämmelserna fungerar, och att ge tillsynsobjekten separata anvisningar till de delar det anses vara behövligt.

10 Förhållande till andra propositioner

Propositionens förhållande till andra propositioner beskrivs närmare i avsnitt 7 Bestämmelser på lägre nivå än lag.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I 10 § i grundlagen tryggas skyddet för privatlivet. I propositionen föreslås det att definitionen av internationell organisation ändras jämfört med begreppet internationell sammanslutning i 11 § 1 mom. i PEP-förordningen. Den ändringen ingår endast i motiveringen till denna proposition och den faktiska ändringen av definitionen genomförs genom att ändra definitionen i PEP-förordningen. Ändringen av definitionen av internationell organisation ökar antalet internationella organisationer som omfattas av lagens tillämpningsområde och därmed utvidgas definitionen av person i politiskt utsatt ställning.

I propositionen föreslås det också att definitionen av person i politiskt utsatt ställning i internationella organisationer utvidgas till att gälla också ledamöter i organ som motsvarar styrelsen.

På personer i politiskt utsatt ställning och deras familjemedlemmar och på medarbetare till personer i politiskt utsatt ställning tillämpas skärpta åtgärder för kundkontroll enligt 3 kap. 10 § 1 mom. 1 punkten och 13 § i penningtvättslagen. Genom statsrådets förordning om åtgärder för kundkontroll och om riskfaktorer vid förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism har närmare bestämmelser om skärpta åtgärder för kundkontroll utfärdats. De skärpta åtgärderna för kundkontroll gäller till exempel identifiering av kunden, kontroll av kundens identitet och behandling av personuppgifter i samband med dessa.

De föreslagna ändringarna innebär att de skärpta åtgärderna för kundkontroll utvidgas jämfört med nuläget, vilket kan bedömas ha konsekvenser för skyddet för privatlivet enligt 10 § i grundlagen. Förslagen anses nödvändiga för att effektivt förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism, vilket förutsätts i EU:s penningtvättsdirektiv. De föreslagna ändringarnas konsekven-

ser för skyddet för privatlivet är proportionella, eftersom de avgränsningar som ingår i bestämmelserna är noggranna och tillräckligt exakt angivna och deras väsentliga innehåll framgår av bestämmelserna.

I propositionen föreslås det dessutom att när det gäller inhemska betydande offentliga uppdrag i internationella organisationer, ändras begreppet internationell sammanslutning till internationell organisations verksamhetsställe. Detta minskar eventuellt tillämpningsområdet för bestämmelserna om skärpta åtgärder för kundkontroll enligt penningtvättslagen eftersom gruppen av inhemska personer som omfattas av tillämpningsområdet eventuellt minskar. I och med den föreslagna ändringen avlägsnas verkningarna av skärpta åtgärder för kundkontroll i penningtvättslagen eventuellt i fråga om sådana inhemska personer i politiskt utsatt ställning som efter ändringen inte längre anses vara personer i politiskt utsatt ställning och i fråga om sådana personers familjemedlemmar och medarbetare. Förslaget förbättrar eventuellt skyddet av kundernas personuppgifter då de skärpta åtgärderna för kundkontroll inte längre behöver tillämpas på personer i fråga om vilka det femte penningtvättsdirektivet inte förutsätter skärpta åtgärder för kundkontroll. Det är dock möjligt att personerna efter ändringen är utländska personer i politiskt utsatt ställning, om de utomlands är verksamma som direktör, biträdande direktör, ledamot i styrelse eller motsvarande organ i en internationell organisation eller vid en internationell organisations verksamhetsställe som omfattas av bestämmelsen, eller är familjemedlem eller medarbetare till en sådan person. Då omfattas dessa personer fortsättningsvis av skärpta åtgärder för kundkontroll.

I 13 § i grundlagen tryggas mötes- och föreningsfriheten. Enligt 2 mom. i den bestämmelsen innefattar föreningsfriheten rätt att utan tillstånd bilda föreningar, höra till eller inte höra till föreningar och delta i föreningars verksamhet. Den fackliga föreningsfriheten och friheten att organisera sig för att bevaka andra intressen är likaså tryggad. Enligt propositionen ska den internationella organisationen upprätta och uppdatera en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationens verksamhetsställe i Finland. Denna skyldighet kan inte anses ha konsekvenser för mötes- och föreningsfriheten.

Med beaktande av vad som anges ovan är de ändringar om föreslås i propositionen förenliga med grundlagen och kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) 1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j och 1 kap. 4 § 2 mom., av dem 1 kap. 4 § 2 mom. sådant det lyder i lag 573/2019, samt

fogas till 3 kap. en ny 13 b § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

---

11) *person i politiskt utsatt ställning* en fysisk person som har betydande offentliga uppdrag som

---

j) direktör, biträdande direktör eller ledamot i styrelsen eller något motsvarande organ i en internationell organisation eller vid en internationell organisations verksamhetsställe,

---

Närmare bestämmelser om i 1 mom. 11 punkten avsedda betydande offentliga uppdrag utfärdas genom förordning av statsrådet till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag. Närmare bestämmelser om i 1 mom. 11 punkten avsedda organisationer där betydande offentliga uppdrag sköts får utfärdas genom förordning av statsrådet till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag.

3 kap.

Kundkontroll

13 b §

Skyldighet för internationella organisationer att upprätta en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid organisationens verksamhetsställe i Finland

En internationell organisation ska upprätta och uppdatera en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid organisationens verksamhetsställe i Finland. Den internationella organisationen ska lämna den uppdaterade förteckningen till utrikesministeriet utan obefogat dröjsmål.

Utrikesministeriet ska utan obefogat dröjsmål till finansministeriet lämna den i 1 mom. avsedda uppdaterade förteckningen över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationens verksamhetsställe i Finland och som utrikesministeriet har fått av den internationella organisationen.

Denna lag träder i kraft den 20 .

_____
_____

Helsingfors den 20xx

Statsminister

Förnamn Efternamn

..minister Förnamn Efternamn

1.

Lag

om ändring av lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017)
1 kap. 4 § 1 mom. 11 punkten underpunkt j och 1 kap. 4 § 2 mom., av dem 1 kap. 4 § 2 mom.
sådan det lyder i lag 573/2019, samt

fogas till 3 kap. en ny 13 b § som följer:

Gällande lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) *person i politiskt utsatt ställning* en fysisk person som har betydande offentliga uppdrag som

j) direktör, biträdande direktörer eller *styrelseledamot* i en internationell *sammanslutning*,

Närmare bestämmelser om *de* betydande offentliga uppdrag *som avses* i 1 mom. 11 punkten utfärdas genom förordning av statsrådet.

3 kap.

Föreslagen lydelse

1 kap.

Allmänna bestämmelser

4 §

Definitioner

I denna lag avses med

11) ***person i politiskt utsatt ställning*** en fysisk person som har betydande offentliga uppdrag som

j) direktör, biträdande direktör eller *ledamot i styrelsen eller något motsvarande organ* i en internationell *organisation eller vid en internationell organisations verksamhetsställe*,

Närmare bestämmelser om i 1 mom. 11 punkten *avsedda* betydande offentliga uppdrag utfärdas genom förordning av statsrådet *till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag*. Närmare bestämmelser om i 1 mom. 11 punkten *avsedda organisationer där betydande offentliga uppdrag sköts får utfärdas genom förordning av statsrådet till den del det är fråga om inhemska betydande offentliga uppdrag*.

3 kap.

Gällande lydelse

Kundkontroll

ny 13 b §

Föreslagen lydelse

Kundkontroll

13 b §

Skyldighet för internationella organisationer att upprätta en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid organisationens verksamhetsställe i Finland

En internationell organisation ska upprätta och uppdatera en förteckning över betydande offentliga uppdrag vid organisationens verksamhetsställe i Finland. Den internationella organisationen ska lämna den uppdaterade förteckningen till utrikesministeriet utan obefogat dröjsmål.

Utrikesministeriet ska utan obefogat dröjsmål till finansministeriet lämna den i 1 mom. avsedda uppdaterade förteckningen över betydande offentliga uppdrag vid den internationella organisationens verksamhetsställe i Finland och som utrikesministeriet har fått av den internationella organisationen.

Denna lag träder i kraft den 20 .